

Vastaus Naima El Issaouin, Ida Tammisen ja Matilda Stirkkisen sekä 15 muun valtuutetun aloitteeseen toimenpideohjelmasta nuorten ja vieraskielisten työllistymisen edistämiseen

VD/12779/00.02.00.03/2021

RV/JN/STV/JR/JT

Naima El Issaoui, Ida Tamminen ja Matilda Stirkkinen sekä 15 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Työllisyyspalvelut ovat siirtyneet kunnan vastuulle tämän vuoden alusta. Kokeilun kärkitavoitteena on työttömyysasteen pienentäminen ja työttömyysjaksojen vähentäminen. Näillä on suoraan positiivisia talousvaikutuksia ja myös pitkäaikaisia kerrannaisvaikutuksia. Kuntakokeilun tarkastelussa on huomattu joitakin positiivisia tuloksia. Työttömyys on alentunut mutta nuorten ja vieraskielisten kohdalla tätä samanlaista positiivista muutosta ei kuitenkaan ole havaittu. Tämän asiakasryhmän työllistymiseen täytyy panostaa. On löydettävä merkittäviä toimenpiteitä, joilla tämän ryhmän työllistymistä tullaan parantamaan. Meidän on saatava pitkäaikaistyöttömien nuorten sekä ulkomaalaisten työttömien työllisyys nousemaan. On erittäin tärkeää, että nuorisomme pääsee työelämään ja he saavat säännöllistä toimentuloa, itsenäisesti.

Me allekirjoittaneet haluamme, että työllisyyspalvelut laativat erillisen toimenpideohjelman nuorten ja vieraskielisten työllistämisen nostamiseksi. Tavoitteena on tehdä Vantaasta mallikaupunki nuorten ja maahanmuuttajien työllistymisessä, kun työllisyyspalvelut siirtyvät pysyvästi kuntien vastuulle vuonna 2024.”

Kaupunginvaltuusto 13.12.2021 § 16

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kasvupalveluiden palvelualue on laatinut aloitteeseen seuraavan vastauksen:

Johdanto

Aloitteessa ehdotetaan, että työllisyyspalvelut laatii erillisen toimenpideohjelman nuorten ja vieraskielisten työllistämisen nostamiseksi. Aloitetta perustellaan sillä, että työttömyys on alentunut, mutta nuorten ja vieraskielisten kohdalla tätä samanlaista positiivista muutosta ei kuitenkaan ole havaittu.

Vantaan ja Keravan työllisyyspalvelut aloitti työllisyyden kuntakokeilun 1.3.2021. Kokeilun pitkän aikavälin tavoitteena on rakenteellisen pitkäaikaistyöttömyyden väheneminen, työttömyysasteen nouseminen, työttömyysjaksojen lyheneminen, kokonaishyvinvoinnin lisääntyminen sekä positiiviset talousvaikutukset.

Työllisyyden kuntakokeilun tärkeimmät kohderyhmät ovat nuoret, vieraskieliset sekä pitkäaikaistyöttömät.

Työllisyyden kuntakokeilussa kehitetään asiakaspalvelumallia, jossa panostetaan työnhaun vahvaan alkuun. Mallissa asiakas kohdataan yksilöllisesti ja hänen palvelutarpeensa arvioidaan laaja-alaisesti. Asiakas voidaan ohjata työelämään, koulutukseen tai hänen tarvitsemiinsa monialaisiin palveluihin.

Työllisyyspalveluiden tilannekuva

Työllisyyspalveluissa on meneillään laaja organisaatiouudistusten ja lakimuutosten ketju, joka toteutuu useassa aallossa:

- 1) Kuntakokeilujen käynnistyminen 3/2021
- 2) Uusi asiakaspalvelumalli 5/2022
- 3) Kuntouttavan työtoiminnan ja sosiaali- ja terveysohjaajien siirtyminen työllisyyspalveluista hyvinvointialueille 1/2023
- 4) Te-palveluiden siirtyminen kuntien vastuulle 2024 (nk. TE24-uudistus)

Vantaan työllisyyskehitystä ovat heikentäneet koronapandemian vaikutukset talouteen ja yritystoimintaan ja kaupungin väestön alhaisempi koulutusaste verrattuna muihin alueen kuntiin. Lisäksi Ukrainan tilanteella odotetaan olevan kielteisiä vaikutuksia lentokenttäalueen toimintaan, talouskehitykseen sekä Ukrainasta saapuvien pakolaisten myötä kotoutujien ja vieraskielisten palveluiden asiakasmääriin.

Vantaalaisen työllisyyden positiiviseen kehitykseen vaikuttaa keskeisesti työllisyyspalveluiden sekä kasvatuksen ja oppimisen toimialan ja oppilaitosten hyvä yhteistyö sekä hyvinvointialueen tukevat työllisyyttä tukevat toimintamallit, jota olemme yhdessä rakentaneet.

2.5.2022 voimaan tuleva pohjoismainen työvoiman palvelumalli on prosessilaki, joka edellyttää asiakkaan palvelua laissa määrätyn mallin mukaisesti. Mallissa on määriteltä pääpiirteissään tapaamisten määrät ja sisällöt. Tämän mallin toteuttaminen vie nykyisillä asiakasmäärillä kaikki olemassa olevat resurssit.

Nuorten palvelut työllisyyspalveluissa

Kuntakokeilussa on laajat palvelut nuorille, sillä alle 30-vuotiaat on kuntakokeilun keskeinen kohderyhmä. Palveluiden jatkuva kehittäminen on keskeinen osa kuntakokeilua.

Nuorten palveluissa keskeinen rooli on Ohjaamolla, jonka toiminta on tarkoitettu 15–29-vuotiaille nuorille, jotka tarvitsevat ohjausta koulutukseen, työhön, talouteen, terveyteen tai vapaa-aikaan liittyvissä kysymyksissä. Erityisenä kohderyhmänä ovat työn ja koulutuksen ulkopuolella olevat työttömät nuoret, joilla on monialaisen palvelun tarve. Lisäksi Ohjaamon matalan kynnyksen neuvonta palvelee kaikkia alle 30-vuotiaita. Tarvittaessa nuori ohjataan hänen tarvitsemiinsa palveluihin.

Nuorta autetaan rakentamaan polku työhön tai koulutukseen hänen tilanteensa huomioiden. Oman alan löytämistä tuetaan omavalmentajan ja ammatinvalintapsykologin tapaamisissa, joissa kartoitetaan ammattialoja ja opiskeluvaihtoehtoja. Työllistymisen tukemiseksi nuori voidaan ohjata esimerkiksi työkokeiluun, palkkatukityöhön, oppisopimuskoulutukseen, työhönvalmennukseen tai yritysneuvontaan. Häntä autetaan myös avoimille työmarkkinoille hakeutumisessa.

Ohjaamossa nuori saa neuvontaa toimeentuloon, asumiseen ja terveyteen liittyvissä kysymyksissä. Ohjaamo tekee yhteistyötä alueella esim. oppilaitosten, yritysten, sosiaali- ja terveyspalveluiden, nuorten työpajatoiminnan, kuntouttavan työtoiminnan ja järjestöjen kanssa.

Lisäksi nuoria palvelee omatoimisen työnhaun tukitiimi, joka tarjoaa tiivistä tukea erityisesti lyhyemmän aikaa työttömänä olleille nuorille.

Vantaalla työttömien alle 30-vuotiaiden määrä nousi jyrkästi koronapandemian alkaessa, mutta vuoden 2021 aikana työttömyys väheni tässä kohderyhmässä 18,5 %.

Kotoutujien ja vieraskielisten palvelut työllisyyspalveluissa

Kotoutujien ja vieraskielisten tiimeissä kohderyhmänä ovat kotoutujat sekä kotoutumispalveluihin rinnastettavia palveluita tarvitsevat asiakkaat.

Kotoutujille tarjotaan ensimmäisenä palveluna kielitaidon testausta ja kotoutumiskoulutusta, tarpeen mukaan myös omakielistä orientaatiojaksoa kotoutumisen alkuvaiheessa. Nopeammin työllistyville asiakkaille on tarjolla fast path-koulutuskokonaisuus, joka valmistaa asiakasta suomalaiseen työelämään.

Lisäksi asiakkaille on käytössä maahan muuttaneiden osaamiskartoitukset, joilla voidaan tunnistaa esimerkiksi kotimaasta hankittua osaamista. Luku- ja kirjoitustaidottomat kotoutujat ohjataan ensisijaisesti luku- ja kirjoitustaidon koulutukseen. Nuorille on tarjolla muun muassa Valma-koulutusta ja lukioon valmistavia opintoja. Kaikille asiakkaille voidaan tehdä mahdollisuuksien mukaan työnvälitystä jo kotoutumisaikana.

Kotoutumisajan ylittäneitä asiakkaita ohjataan avoimille työmarkkinoille, palkkatukityöhön, erilaisiin työllistymistä edistäviin palveluihin, koulutuspoluille sekä erilaisiin valmennuksiin. Jatkopolku kotoutumiskoulutuksen jälkeen riippuu asiakkaan palvelutarpeesta ja aikaisemmasta osaamisesta. Oman urapolun löytämistä tuetaan tarvittaessa ammatinvalintapsykologin palveluilla. Opintoja voi suorittaa esimerkiksi ammatillisena työvoimakoulutuksena, omaehtoisena opiskeluna työttömyysetuudella tai lyhytkestoisina korttikoulutuksina.

Korkeasti koulutetuille asiakkaille on tarjolla monia erityisiä palveluita yhteistyökumppanuuksien kautta, kuten Career Boost ja SIMHE-ohjelmakokonaisuudet. Tämän lisäksi Vantaa-Keravan osaamiskeskuksessa on kaksi omavalmentajaa, jotka keskittyvät ohjaamaan korkeasti koulutettuja asiakkaita heille sopiviin palveluihin.

Vantaa-Keravan osaamiskeskus tarjoaa moniammatillista ja tehostettua työllistymisen tukea kotoutumisajan ylittäneille maahanmuuttajille. Toiminnassa ovat mukana Vantaan ja Keravan työllisyyspalvelut, kasvatuksen ja oppimisen toimiala sekä Vantaan ammattiopisto Varia, Keski-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä Keuda ja Careeria. Asiakkaat saavat tukea mm. työnhakuun, digitaitojen kartoitukseen, S2-taitojen kartoitukseen ja tukemiseen sekä kielikoulutusta. Terveystenhoitajat tarjoavat tukea työkyvyn ja terveyden kartoittamiseen. Yritysyhteistyön suunnittelijat järjestävät muun muassa asiakasryhmälle kohdennettuja rekrytointitapahtumia, suorarekrytointeja sekä kartoittavat uusia yrityskumppaneita.

Myös vieraskielisillä työttömyys kasvoi voimakkaasti pandemian alussa. Elpyminen on hitaampaa kuin nuorilla. Vantaalaisten vieraskielisten työttömyys väheni yhdellä prosentilla vuoden 2021 aikana.

Johtopäätökset

Työllisyyspalvelut toteaa, että erillinen ohjelma ei tuo uutta nykyiseen erittäin laajaan palveluvalikoimaan nuorten ja vieraskielisten osalta. Työllisyyspalveluissa on tarjolla laajat ja monialaiset, työllistymistä tukevat palvelut sekä nuorille että vieraskielisille asiakkaille. Nuoret ja vieraskieliset muodostavat yhdessä enemmistön työllisyyspalveluiden asiakkaista, joten parhaillaan käynnissä oleva aktiivinen ja laaja kehittämistyö työllisyyspalveluissa koskee täysimääräisesti nuoria ja vieraskielisiä.

Ohjelman rakentaminen nykyisten laajojen lainsäädännön uudistusten rinnalla ei tässä vaiheessa ole mahdollista, koska henkilöstön tulee perehtyä uusiin valtakunnallisiin ohjeisiin ja lainsäädäntöön. Kehittämistyö on tällä hetkellä jatkuvaa ja tähtää muutokseen TE2024. Lisäksi parhaillaan valmistelussa olevassa kasvu- ja elinvoimaohjelmassa tullaan tarkastelemaan näitä tarpeita, ja etsimään keinoja nuorten ja vieraskielisten työllistymisen edistämiseksi.

Kaupunginhallitus 9.5.2022 § 15

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Naima El Issaouin, Ida Tammisen ja Matilda Stirkkisen sekä 15 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Käsittely:

Asian käsittelyn aikana kaupunginjohtaja täydensi esitystään tekemällä vastauksen viimeiseen lauseeseen seuraavan lisäyksen:

”Lisäksi parhaillaan valmistelussa olevassa kasvu- ja elinvoimaohjelmassa tullaan tarkastelemaan näitä tarpeita, ja etsimään keinoja nuorten ja vieraskielisten työllistymisen edistämiseksi.”

Päätös:

Hyväksyttiin täydennetty esitys.

Kaupunginvaltuusto 23.5.2022 § 14

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunginvaltuusto 20.6.2022 § 15

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Merkittiin, että sosiaalidemokraattinen valtuustoryhmä jätti asiaan seuraavan pöytäkirjalausuman, johon vihreiden valtuustoryhmä yhtyi:

”Valtuuston merkityksessä tiedoksi kaupunginhallituksen vastauksen, me allekirjoittaneet haluamme lisäksi todeta seuraavaa.

Aloitevastauksessa todetaan, että valmisteilla olevassa kasvu- ja elinvoimaohjelmassa tullaan etsimään keinoja nuorten ja vieraskielisten työllistymisen edistämiseksi.

Toivomme, että ohjelmassa tuodaan esiin konkreettisia toimenpiteitä työllisyyden vahvistamiseksi erityisesti nuorten ja vieraskielisten kohdalla. Yksi konkreettinen tavoite tulisi mielestämme olla nuorten ja vieraskielisten työttömyyden puolittuminen vuoteen 2024 mennessä.”

Liite:

- Naima El Issaouin, Ida Tammisen ja Matilda Stirkkisen sekä 15 muun valtuutetun valtuustoaloite

Muutoksenhakuohje: 2.1. Valituskielto

Lisätiedot:

Työllisyyspalveluiden johtaja Susanna Taipale-Vuorinen, 040 044 4883, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi